

Hāgas 1961.gada 5.oktobra

Konvencija par iestāžu pilnvarām un tiesību aktiem, kas piemērojami attiecībā uz bērnu aizsardzību

Šīs konvencijas parakstītājvalstis,

Vēloties ieviest kopīgus noteikumus par iestāžu pilnvarām un normatīvajiem aktiem, kas piemērojami attiecībā uz bērnu aizsardzību,

Ir nolēmušas noslēgt konvenciju un ir vienojušās par šādiem noteikumiem:

1. pants

Bērna pastāvīgās dzīvesvietas valsts tiesu vai pārvaldes iestādes, ievērojot šīs konvencijas 3. un 4. panta un 5. panta trešās daļas noteikumus, ir tiesīgas veikt pasākumus, kas vērsti uz bērna personas vai īpašuma aizsardzību.

2. pants

Iestādes, kas ir pilnvarotas saskaņā ar 1. panta noteikumiem, veic pasākumus, kuri paredzēti to iekšzemes normatīvajos aktos.

Šie normatīvie akti nosaka minēto pasākumu uzsākšanas, grozīšanas un izbeigšanas nosacījumus. Tie reglamentē arī šo pasākumu ietekmi gan attiecībās starp bērnu un tām personām vai iestādēm, kuras atbild par viņa aprūpi, un attiecībās ar trešajām personām.

3 pants

Attiecības, kas tieši izriet no bērna pilsonības valsts normatīvajiem aktiem un ar kurām bērns tiek pakļauts iestādei, tiek atzītas visās līgumslēdzējās valstīs.

4. pants

Ja bērna pilsonības valsts iestādes uzskata, ka tas ir vajadzīgs bērna interesēs, tās var veikt pasākumus bērna personas vai īpašuma aizsardzībai saskaņā ar saviem normatīvajiem aktiem, pēc tam, kad ir informējušas iestādes viņa pastāvīgās dzīvesvietas valstī.

Šie normatīvie akti nosaka minēto pasākumu uzsākšanas, grozīšanas un izbeigšanas nosacījumus. Tie reglamentē arī šo pasākumu ietekmi gan attiecībās starp bērnu un tām personām vai iestādēm, kuras atbild par viņa aprūpi, un attiecībās ar trešajām personām.

Paredzēto pasākumu piemērošanu nodrošina iestādes bērna pilsonības valstī.

Pasākumi, kas veikti saskaņā ar šī panta iepriekšējām daļām, aizstāj jebkurus pasākumus, kurus var būt veikušas iestādes bērna pastāvīgās dzīvesvietas valstī.

5. pants

Ja bērna pastāvīgā dzīvesvieta tiek pārcelta no kādas līgumslēdzējas valsts uz citu, pasākumi, kurus ir veikušas iestādes agrākās pastāvīgās dzīvesvietas valstī, paliek spēkā, ciktāl tos nav izbeigušas vai aizvietojušas iestādes jaunās pastāvīgās dzīvesvietas valstī.

Minēto iestāžu veiktos pasākumus var izbeigt un aizstāt tikai iepriekš iesniedzot paziņojumu agrākās pastāvīgās dzīvesvietas valsts iestādēm.

Gadījumā, ja mainās pastāvīgā dzīvesvieta bērnam, kurš atradās savas pilsonības valsts iestāžu aizsardzībā, pasākumi, kurus šī valsts veikusi saskaņā ar savas valsts normatīvajiem aktiem, paliek spēkā jaunās pastāvīgās dzīvesvietas valstī.

6. pants

Bērna pilsonības valsts iestādes drīkst uzticēt tām paredzēto pasākumu īstenošanu bērna pastāvīgās dzīvesvietas vai īpašuma atrašanās vietas valstij, saskaņojot to ar šīs valsts iestādēm.

Bērna pastāvīgās dzīvesvietas valsts iestādes var rīkoties tāpat attiecībā uz tās valsts iestādēm, kurā atrodas bērna īpašums.

7. pants

Pasākumus, kurus kompetentās iestādes ir veikušas saskaņā ar šīs konvencijas iepriekšējiem pantiem, atzīst visās līgumslēdzējās valstīs Tomēr, ja šo pasākumu izpilde ir jāveic citā valstī, kurā tie nav tikuši noteikti, to atzīšanu un izpildi reglamentē vai nu tās valsts iekšzemes normatīvie akti, kurā ir veicama izpilde, vai attiecīgās starptautiskās konvencijas.

8. pants

Neatkarīgi no šīs konvencijas 3. un 4. panta un 5. panta trešās daļas, iestādes bērna pastāvīgās dzīvesvietas valstī drīkst veikt aizsardzības pasākumus, ciktāl pastāv nopietns apdraudējums bērna personai vai īpašumam.

Citu līgumslēdzēju valstu iestādēm nav pienākums atzīt šos pasākumus.

9. pants

Visos steidzamos gadījumos iestādes jebkurā līgumslēdzējā valstī, kuras teritorijā atrodas bērns vai viņa īpašums, drīkst veikt jebkurus vajadzīgos aizsardzības pasākumus.

Ja iestādes, kas ir kompetentas saskaņā ar šo konvenciju, ir veikušas pasākumus, ko prasa attiecīgā situācija, līdz tam saskaņā ar šo pantu veiktie pasākumi izbeidzas, tomēr turpinās to darbību spēkā esamība, kuras ir veiktas saskaņā ar šo pantu.

10. pants

Lai nodrošinātu nepārtrauktību bērnam piemērojamajiem pasākumiem, līgumslēdzēju valstu iestādes, cik iespējams, atturas no jebkādu pasākumu veikšanas attiecībā uz viņu, kamēr nav notikusi viedokļu apmaiņa ar citām līgumslēdzēju valstu iestādēm, kuru lēmumi vēl joprojām ir spēkā.

11. pants

Visas tās iestādes, kuras ir veikušas pasākumus saskaņā ar šīs konvencijas noteikumiem, par tiem nekavējoties paziņo iestādēm bērna pilsonības valstī un, vajadzības gadījumā, arī viņa pastāvīgās dzīvesvietas valstī.

Katra līgumslēdzēja valsts nozīmē tās iestādes, kuras var tieši sniegt un saņemt iepriekšējā daļā paredzēto informāciju. Tā paziņo par šādu nozīmēšanu Nīderlandes Ārlietu ministrijai.

12. pants

Šīs konvencijas izpratnē konvencijā "bērns" nozīmē jebkuru personu, kura ir šādā statusā gan saskaņā ar savas pilsonības valsts, gan pastāvīgās dzīvesvietas valsts normatīvajiem aktiem.

13. pants

Šo konvenciju piemēro attiecībā uz visiem bērniem, kuru pastāvīgā dzīvesvieta ir kādā no līgumslēdzējām valstīm.

Tomēr jebkuras pilnvaras, kuras ar šo konvenciju tiek piešķirtas iestādēm bērna pilsonības valstī, patur arī līgumslēdzējas valstis.

Katra līgumslēdzēja valsts var paturēt tiesības ierobežot šīs konvencijas piemērošanu attiecībā uz bērniem, kas ir kādas līgumslēdzējas valsts pilsoņi.

14. pants

Šīs konvencijas izpratnē, ja bērna pilsonības valsts tiesību sistēma nav unificēta, "bērna pilsonības valsts normatīvie akti" un "bērna pilsonības valsts iestādes" attiecīgi nozīmē normatīvos aktus un iestādes, kas atbilst šādā sistēmā spēkā esošajām normām un, ja šādu normu nav, tos tiesību aktus un iestādes attiecīgajā sistēmā, ar kuriem bērnam ir visciešākā saistība.

15. pants

Katra līgumslēdzēja valsts var paturēt tiesības savām iestādēm, kuras ir tiesīgas lemt par pieteikumu bērna vecāku laulības anulēšanai, šķiršanai vai grozīšanai, veikt bērna personas vai īpašuma aizsardzības pasākumus.

Citu līgumslēdzēju valstu iestādēm nav pienākums atzīt šos pasākumus

16. pants

Šīs konvencijas noteikumu piemērošanu līgumslēdzējās valstīs var liegt tikai tad, ja šāda piemērošana būtu klajā pretrunā ar sabiedrisko kārtību.

17. pants

Šo konvenciju piemēro tikai attiecībā uz pasākumiem, kas veikti pēc tās stāšanās spēkā.

No bērna pilsonības valsts normatīvajiem aktiem tieši izrietošas attiecības, kas pakļauj bērnu iestādei, tiek atzītas līdz ar konvencijas spēkā stāšanās dienu.

18. pants

Attiecībās starp līgumslēdzējām valstīm šī konvencija aizstāj Hāgā 1902.gada 12.jūnijā parakstīto konvenciju, kas reglamentē aizbildnību pār bērniem.

Tā neietekmē jebkādas citu konvenciju noteikumus, kuras ir saistošas līgumslēdzējām valstīm konvencijas spēkā stāšanās laikā.

19. pants

Šī konvencija ir atvērta parakstīšanai valstīm, kuras ir pārstāvētas Hāgas Konferences par starptautiskajām privāttiesībām devītajā sesijā.

To ratificē, un ratifikācijas dokumentus deponē Nīderlandes Ārlietu ministrijā.

20. pants

Šī konvencija stājas spēkā sešdesmitajā dienā pēc trešā ratifikācijas dokumenta deponēšanas dienas, kā noteikts 19. panta otrajā daļā.

Attiecībā uz katru parakstītājvalsti, kura šo konvenciju ratificē vēlāk, tā stājas spēkā sešdesmitajā dienā pēc tās ratifikācijas dokumenta deponēšanas.

21. pants

Jebkura valsts, kura nav pārstāvēta Hāgas starptautisko privāttiesību Konferences devītajā sesijā, var pievienoties šai konvencijai pēc tās spēkā stāšanās saskaņā ar 20. panta pirmo daļu. Pievienošanās dokumentu deponē Nīderlandes Ārlietu ministrijai.

Pievienošanās ir spēkā tikai attiecībā starp pievienojušos valsti un tām līgumslēdzējām valstīm, kuras paziņo par attiecīgās pievienošanās akceptēšanu. Par akceptēšanu paziņo Nīderlandes Ārlietu ministrijai.

Attiecībā starp pievienojušos valsti un valsti, kura ir paziņojusi par pievienošanās akceptēšanu, šī konvencija stājas spēkā sešdesmitajā dienā pēc šī panta iepriekšējā daļā minētās paziņošanas.

22. pants

Parakstīšanas, ratifikācijas vai pievienošanās brīdī katra valsts var paziņot, ka šī konvencija tiek attiecināta uz visām teritorijām, kuras tā starptautiski pārstāv, vai uz vienu vai vairākām no tām. Attiecīgais paziņojums ir spēkā no brīža, kad šī konvencija stājas spēkā attiecībā uz šādu valsti.

Turpmāk par jebkuru šāda veida attiecinājumu paziņo Nīderlandes Ārlietu ministrijai.

Ja paziņojumu par attiecinājumu sniedz parakstīšanas vai ratifikācijas laikā, šī konvencija stājas spēkā attiecībā uz teritorijām, kuras ir norādītas saskaņā ar 20. panta noteikumiem. Ja paziņojumu par attiecināšanu sniedz pievienošanās laikā, šī konvencija stājas spēkā attiecībā uz norādītajām teritorijām, saskaņā ar 21. panta noteikumiem.

23. pants

Vēlākais — ratifikācijas vai pievienošanās brīdī katra valsts drīkst veikt šīs konvencijas 13. panta trešajā daļā un 15. panta pirmajā daļā minētās atrunas. Nav pieļaujamas citas atrunas.

Paziņojot par šīs konvencijas attiecināšanu saskaņā ar 22. pantu, katra valsts var veikt attiecīgās atrunas, tās piemērojot ierobežoti uz attiecinājumā norādītajām teritorijām vai uz dažām no tām.

Katra līgumslēdzēja valsts var jebkurā laikā atsaukt veikto atrunu. Par šādu atsaukšanu paziņo Nīderlandes Ārlietu ministrijai.

Atrunas spēkā esamība izbeidzas sešdesmitajā dienā pēc iepriekšējā daļā minētā paziņojuma.

24. pants

Šī konvencija ir spēkā piecus gadus pēc tās spēkā stāšanās dienas saskaņā ar 20. panta pirmo daļu pat attiecībā uz valstīm, kuras to ratificējušas vai tai pievienojušās vēlāk.

Konvenciju automātiski atjauno ik pēc pieciem gadiem, ja vien tā netiek denonsēta.

Par denonsēšanu jāpaziņo Nīderlandes Ārlietu ministrijai vismaz sešus mēnešus pirms piecu gadu termiņa beigām.

To var ierobežoti attiecināt uz konkrētām teritorijām, kam piemēro šo konvenciju.

Denonsēšana ir spēkā tikai attiecībā uz valsti, kura ir par to paziņojusi. Šī konvencija paliek spēkā attiecībā uz pārējām līgumslēdzējām valstīm.

25. pants

Nīderlandes Ārlietu ministrija paziņo 19. pantā norādītajām valstīm, kā arī valstīm, kuras ir pievienojušās saskaņā ar 21. pantu, par

- a) 11. panta otrajā daļā minētajiem paziņojumiem,
- b) 19. pantā minētajām parakstīšanām un ratifikācijām,
- c) dienu, kurā šī konvencija stāsies spēkā saskaņā ar 20. panta pirmo daļu,
- d) 21. pantā minēto pievienošanu un akceptēšanu, un to spēkā stāšanās dienu,

- e) 22. pantā minētajām attiecināšanām un to spēkā stāšanās dienu,
- f) 23. pantā minētajām atrunām un atrunu atsaukšanām,
- g) 24. panta trešajā daļā minētajām denonsēšanām.

Attiecīgi pilnvarotie ir parakstījuši šo konvenciju. Hāgā 1961. gada 5.oktobrī, vienā eksemplārā, kurš iesniedzams glabāšanai Nīderlandes valdības arhīvos. Apliecinātu kopiju pa diplomātiskajiem kanāliem nosūta katrai no valstīm, kas pārstāvētas Hāgas starptautisko privāttiesību konferences devītajā sesijā.